

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LAISVŲJŲ EKONOMINIŲ ZONŲ PAGRINDŲ
ĮSTATYMO NR. I-976 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIIIP-4636(2)**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. balandžio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-1614 „Dėl įstatymo projekto išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-4636(2) (toliau – projektas) dėl šių priežasčių:

1. LEZ veikiančioms įmonėms mokesčių teisės aktuose nustatytos išskirtinės mokesčių, valstybės rinkliavų ir kitų įmokų LEZ sąlygos, t. y. nustatomos valstybės paramos ir lengvatų priemonės, o įstatymo 8 straipsnyje nustatomos draudžiamos kapitalo investavimo ir veiklos sritys LEZ įmonėms. Įvertinus LEZ teritorijose esantį išvystytų sklypų trūkumą (VšĮ „Investuok Lietuvoje“ atliktos Laisvųjų ekonominių zonų Lietuvoje stebėsenos 2017 m. ataskaitos rezultatai parodė, kad 27 proc. viso įstatyme nustatyto LEZ ploto tiesioginė LEZ veikla nėra galima, 2018 m. analizės rezultatai taip pat rodo, kad investuotojų poreikius atitinkančių sklypų skaičius nepakankamas), investicijos LEZ turėtų būti prioriterizuotos, atsižvelgiant į ribotas valstybės galimybes taikyti lengvatas bei suteikti išvystytus valstybinės žemės sklypus investuotojams, todėl LEZ teritorijose turėtų būti skatinamos ir aukštą pridėtinę vertę ir integralią ekonomiką orientuotos netaršios investicijos.

2. Valstybė, teisės aktuose įtvirtindama lengvatas ir garantijas LEZ ūkinę veiklą vykdančioms subjektams, turi teisę nustatyti ir veiklos sritis, į kurias tokiose LEZ negalėtų būti investuojamas kapitalas, ar tokias investicijas riboti. Atkreiptinas dėmesys, kad LEZ nuo pat jų įkūrimo buvo draudžiama ūkinė komercinė veikla, susijusi su kenksmingu poveikiu aplinkai, pavojingų ir radioaktyviųjų medžiagų gamyba, perdirbimu, laikymu, nukenksminimu, taip pat aplinkai pavojingų medžiagų gamyba, deginimu. LEZ teritorija buvo parenkama, LEZ projektuojamos, infrastruktūra įrengiama atsižvelgiant į tai, kad tam tikra, ypač pavojinga, veikla LEZ yra ir bus draudžiama. Pažymėtina, kad Kauno ir Klaipėdos LEZ yra išsidėsčiusios visiškai greta gyvenamųjų vietovių, todėl gyventojai, kurie įsikūrė netoli LEZ, turėjo teisėtų lūkesčių, susijusių su šiose teritorijose galiojančiais draudimais vykdyti tam tikrą veiklą.

3. Pažymėtina, kad planuojant teritorijas kartu su teritorijų planavimo procedūromis atliekamas ir strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, t. y. planuojant, kokios ūkinės veiklos konkrečioje teritorijoje galėtų būti vystomos, atsižvelgiama tiek į savivaldybės planuojamas vystymo kryptis, tiek į nustatytas galimas pasekmes aplinkai, tiek į konsultacijų su valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene rezultatus.

Kad būtų konsultuojamasi su visuomene, reikalauja ir Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencijos) 8 straipsnis, kuriame įtvirtinta, kad turi būti užtikrinamas efektyvus visuomenės dalyvavimas privalomųjų teisės normų, galinčių turėti didelį poveikį aplinkai, rengimo etape. O, šiuo konkrečiu atveju, dėl projektu numatomų įgyvendinti nuostatų, nėra konsultuotasi su visuomene ir savivaldybėmis.

4. Projekto 1 straipsniu siūloma įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotė dubliuoja Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) 2 straipsnio 12 dalies nuostatas. Analogiškų nuostatų dubliavimas keliuose įstatymuose laikytinas neigiama praktika, sunkinančia teisėkūros procesą ir didinančia kolizinių normų atsiradimo galimybę. Atkreiptinas dėmesys, kad PAV įstatymas planuojamoms ūkinėms veikloms taikomas vienodai nepriklausomai nuo to, kokioje teritorijoje ūkinė veikla yra planuojama: LEZ ar bet kokioje kitoje teritorijoje.

5. Aiškinamajame rašte esamo teisinio reguliavimo pakeitimas grindžiamas tik dalies infrastruktūros, kuria naudojasi ir LEZ įmonės, ir tretieji asmenys, perdavimo poreikiu, tačiau teikiamo projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti LEZ esančių infrastruktūros objektų perdavimą valstybės (savivaldybės) ar atitinkamas viešąsias paslaugas teikiančių įmonių nuosavybei ar priežiūrai, t. y. tokie reikalavimai galėtų būti taikomi bet kokių, ne tik bendro naudojimo infrastruktūros objektų perdavimui. Todėl projekto turinys neatitinka projekto tikslo ir nepagrįstai išplečia reguliavimo sritį ir LEZ bendrovės galimybes.

6. Pažymėtina, kad pagal projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 21 straipsnio 2 dalį, atsižvelgus į viešosios paslaugos sąvoką, įtvirtintą Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje, LEZ esantys infrastruktūros objektai galėtų būti perduoti tiek valstybės (savivaldybės) kontroliuojamiems juridiniams asmenims, tiek kitiems viešąsias paslaugas teikiantiems asmenims įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Taip pat dažnu atveju viešosios paslaugos gali būti teikiamos įstatymų nustatytų sutarčių pagrindu, vadovaujantis įstatymuose nustatytais valstybinio turto naudojimo teisiniais santykiais, kurie gali prieštarauti projekte numatytam LEZ esančių infrastruktūros objektų perdavimui valstybės (savivaldybės) ar atitinkamas viešąsias paslaugas teikiančių įmonių nuosavybėn. Pavyzdžiui, vienas iš sutartinių viešosios paslaugos teikimo atvejų yra koncesijos sutartis, pagal kurią esama valstybės ar savivaldybės infrastruktūra gali būti perduota koncesininkui sutartyje nustatytais teisėmis. Kita vertus, koncesininkas gali sukurti ir naują infrastruktūrą, ir tik sutartis nustato, ar ji gali priklausyti nuosavybės teise koncesininkui, ar sutarties galiojimo pabaigoje bus perduota valstybės ir (arba) savivaldybės nuosavybėn.

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Energetikos ministras,
laikinai einantis ekonomikos
ir inovacijų ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas
2020-05-26

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktorė
2020-05-26
Rūta Jovaišienė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktorė
2020-05-26
Rūta Jovaišienė